

SOURCE SHEET – PARSHAT SHELACH 2016

1. Ramban (Bamidbar 13:2) – It was not a sin for Moshe to send spies

אבל ישוב הענין בזה, כי ישראל אמרו כדרך כל הבאים להלחם בארץ נכריה ששולחים לפניהם אנשים לדעת הדרכים ומבוא הערים ובשובם ילכו התרים בראש הצבא להורות לפניהם הדרכים . . . ושיתנו להם עצה באיזו עיר ילחמו תחלה ומאיזה צד יהיה נוח לכבוש את הארץ, וכך אמרו בפירוש (דברים א כב) וישיבו אותנו דבר את הדרך אשר נעלה בה ואת הערים וגו', כלומר הערים אשר נבא אליהן תחילה ומשם נבא בכל הארץ. וזו עצה הגונה בכל כובשי ארצות, וכן עשה עוד משה עצמו שנאמר (להלן כא לב) וישלח משה לרגל את יעזר, וכן ביהושע בן נון (יהושע ב א) שנים אנשים מרגלים, ועל כן היה טוב בעיני משה. כי הכתוב לא יסמוך בכל מעשיו על הנס, אבל יצוה בנלחמים להחליץ ולהשמר ולארוב . . . ונתן לו השם רשות ואמר לו שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען, וידעוה ויגידו לכם ועל פיהם תתעצו בענין הכבוש.

2. Ralbag (Yehoshua 2:1) – Yehoshua's spies had a very specific mission

וראוי שנעיין בהתר ספק מה יקרה בענין הצוואה שצוה יהושע שוטרי העם ושלחו המרגלים מה ענין אלו המרגלים והנה איך שתהיה תשובתם בבאם לא ימנעו מלבוא בארץ לרשת אותה כי כבר יעד להם יהושע כי בעוד שלשת ימים יעברו את הירדן לבא לרשת את הארץ ואם אמרנו שכבר שלח המרגלים קודם זה הנה יקשה גם כן למה לא סמך יהושע על דברי הש"י שהבטיחו שלא יתיצב איש בפניו כל ימי חייו ולמה הסכים לשלוח מרגלים עם מה שהתפרסם לו מה שהגיע מהתאחר במדבר לישראל על דבר המרגלים אשר שלח משה ואנחנו אומרים בהתר זה הספק ששלוח המרגלים הוא על התר שני דרכים, הדרך הא' לחקור אם יתכן שישתדל להלחם בעם אשר הם שלוחים לרגל ארצם אם לא יתכן זה כאילו תאמר שיחקרו מהעם היושב בה המעט הוא אם רב החזק הוא הרפה, ומה הערים הבמחנים אם במבצרים והנה פרי זה הרגל הוא אם בהמשך אל המלחמה או התרחק ממנה לפי מה שיספרו המרגלים, ואולם מדרך הב' הוא לחזק לב העם הנלחמים לבד . . . וכן היה בשלוח המרגלים בזה המקום כמו שנבאר ר"ל שלא היה שלחם רק לחזק לב יהושע והעם כשישמעו שנפלה אימת ישראל עליהם וכי נמוגו כל יושבי הארץ מפניהם.

ואחר שהתיישב לנו זה, הנה נבאר דברי זאת הפרשה לפי מנהגנו ונאמר כי מלת חרש תאמר בפנים רבים המכוון ממנה לפי מה שאראה הוא מענין "אל תחרש על רעך" (Do not plot harm against your neighbor) "חורשי און" (plow violence) שהוא מענין מחשבה. הרצון בזה ששלח יהושע שנים אנשים מרגלים מחשבת אנשי הארץ ר"ל שיחקרו אם נפלה אימת ישראל עליהם ואם נמוגו מפניהם כי בזה יתחזק מאד לב אנשי המלחמה. ולזה תמצא שהם לא רגלו הארץ ואת יריחו כי אם בזה האופן לפי שכבר באו שם בלילה ובלילה בעצמה יצאו משם אחר שנתפרסם להם על פי רחב מחשבת הארץ, ושכבר נמוגו כל יושבי הארץ מפניהם וזאת היתה ג"כ תשובתם ליהושע אמרו כי נתן השם בידינו את כל הארץ וגו' ולו היתה כונת יהושע שירגלו הארץ באופן הראשון היה ראוי שיאמרו ליהושע שלא יכלו לרגל את הארץ כי בלילה באו ובלילה ההוא הוכרחו לצאת משם.

3. Rambam (Yesodei HaTorah 1:8) – an intangible God is mentioned in Nevi'im

הרי מפורש בתורה ובנביאים שאין הקב"ה גוף וגוייה שנאמר כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת והגוף לא יהיה בשני מקומות . . .

4. Yalkut Shimoni – the uniqueness of Rachav's statement

"כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד" (דברים ד לט). רבותינו אומרים: יתרו נתן ממש בעבודת כוכבים, שנאמר: "עתה ידעתי כי גדול ה' מכל האלהים" (שמות יח יא). נעמן הודה במקצת ממנה, שנאמר: "הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל" (מלכים ב ה טו). רחב שָׁמְתָהּ בשמים ובארץ, שנאמר: "כי ה' אלהיכם הוא אלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת" (יהושע ב יא). משה שמו אף בחללו של עולם, שנאמר: "כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד". מהו "אין עוד"? אפילו בחללו של עולם.

5. Sefat Emet – Yearning for Manna, Miriam's Well, and the Clouds of Glory – that's the sin!

זהו שסמך הכתוב מצות חלה וציצית . . . כי ה' להם במדבר ג' מתנות הטובות מן ובאר וענני כבוד. ולכן קשה להם לצאת מן המדבר. וניחם הקב"ה אותנו כי נשאר הארה מאלה הג' מתנות. וחלה ונסכים הוא זכר ממן ובאר. וציצית בח' החסד ענני הכבוד. וכ' בציצית לדורותם שזה נשאר גם לנו בגלות . . . ועיקר ענני הכבוד ה' מה שהקב"ה כביכול נהג אותם כמ"ש הולך לפניו יומם. וזה ענין הציצית עיטוף הוא לבטל הכל אל הנהגות השי"ת.

6. Chapter 15 – Geirim and Teshuva

(כה) וְכָפַר הַכֹּהֵן עַל כָּל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִסְלַח לָהֶם כִּי שָׁגְגָה הוּא וְהֵם הִבִּיאוּ אֶת קִרְבָּנָם אֲשֶׁר לִיקְוֹק וְחִטָּאתָם לִפְנֵי יְקֹוֹק עַל שִׁגְגָתָם: . . . (כו) וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה: . . . (כט) הָאֲזָרָח בְּבְנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגֵּר בְּתוֹכָם תּוֹרָה אַחַת יְהִיָּה לָכֶם לַעֲשֹׂה בִּשְׁגָגָה: . . . (ל) וְהִנָּפֵשׁ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה בְיָד רָמָה מִן הָאֲזָרָח וּמִן הַגֵּר אֶת יְקֹוֹק הוּא מַגְדֵּף וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהוּא מִקִּרְבַּ עַמָּה: . . . (לב) וַיְהִי בְנֵי יִשְׂרָאֵל בְּמִדְבָּר וַיִּמָּצְאוּ אִישׁ מִקִּשְׁשׁ עֵצִים בַּיּוֹם הַשִּׁבְתִּי: . . . (לו) וַיִּצְיֵאוּ אוֹתוֹ כָּל הָעֵדָה אֶל מַחוּץ לַמַּחֲנֶה וַיִּרְגְּמוּ אוֹתוֹ בָּאֲבָנִים וַיָּמָת כְּאֲשֶׁר צִוָּה יְקֹוֹק אֶת מֹשֶׁה:

7. Chapter 14 – “What will Egypt say?”

(יא) וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק אֶל מֹשֶׁה עַד אָנֹכָה יִנָּאֲצֵנִי הָעָם הַזֶּה וְעַד אָנֹכָה לֹא יֵאֱמִינוּ בִּי בְּכָל הָאֲתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ: (יב) אָכֵנוּ בְּדֶבֶר וְאוֹרֵשָׁנוּ וְאַעֲשֶׂה אֲתָךְ לְגוֹי גָּדוֹל וְעַצוֹם מִמֶּנּוּ: (יג) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל יְקֹוֹק וְשָׁמְעוּ מִצְרַיִם כִּי הֵעֲלִיתָ בְּכַחַד אֶת הָעָם הַזֶּה מִקִּרְבּוֹ: (יד) וְאָמְרוּ אֶל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ הַזֹּאת שָׁמְעוּ כִּי אַתָּה יְקֹוֹק בְּקִרְבַּ הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר עָיוּ בְּעֵין נִרְאָה אַתָּה יְקֹוֹק וְעַנְדָּה עֹלֶמְד עֲלֵהֶם וּבְעֶמֶד עָנָן אַתָּה הֹלֵךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבְעֶמֶד אֵשׁ לַיְלָה: (טו) וְהִמָּתָה אֶת הָעָם הַזֶּה כְּאִישׁ אֶחָד וְאָמְרוּ הַגּוֹיִם אֲשֶׁר שָׁמְעוּ אֶת שְׁמִיעָךְ לֵאמֹר: (טז) מִבִּלְתִּי וְכִלְתִּי יְקֹוֹק לְהַבִּיא אֶת הָעָם הַזֶּה אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם וַיִּשְׁחָטֶם בְּמִדְבָּר: (יז) וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹחַ אֲדֹנָי כְּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: (יח) יְקֹוֹק אֲרָךְ אִפְסִים וְרַב חֶסֶד נָשָׂא עֵוֹן וְפָשַׁע וְנָקָה לֹא יִנָּקָה פֶקֶד עֵוֹן אֲבוֹת עַל בְּנֵי עַל שְׁלֹשִׁים וְעַל רִבְעִים: (יט) סֵלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חֶסְדְּךָ וְכְאֲשֶׁר נִשְׁאַתָּה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הַנָּה: (כ) וַיֹּאמֶר יְקֹוֹק סֵלַחְתִּי כְדַבְּרְךָ: